

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาปัญหาการรวมโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการรวมโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก และเพื่อเปรียบเทียบปัญหาในด้านการดำเนินงาน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียน กับครูผู้สอน รวมทั้งเปรียบเทียบปัญหาในด้านชุมชน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กับผู้ปกครองนักเรียน โดยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล / สถิติที่ใช้

การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ศึกษา ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย จำนวน 139 โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 139 คน ครูผู้สอน จำนวน 933 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 1,945 คน และผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 10,743 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – stage Sampling) โดยแบ่งประชากรออกตามสถานภาพ แล้วสุ่มตัวอย่าง (วิราพร พงศ์อาจารย์, 2542 : 81-83) ดังนี้

1. แบ่งโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย แยกเป็นรายอำเภอ
2. สุ่มตัวอย่างโรงเรียนขนาดเล็ก โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ให้ครอบคลุมพื้นที่ กล่าวคือ สุ่มโรงเรียนขนาดเล็กจากทุกอำเภอมา 20% ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมด ได้จำนวน 28 โรงเรียน แล้วกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane) ที่ความคลาดเคลื่อน .05 (Yamane, 1973 : 725) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 398 คน จากนั้นจึงสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตารางที่ 1

ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอำเภอ และสถานภาพ

อำเภอ	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		คณะกรรมการฯ		ผู้ปกครอง	
	N	S	N	S	N	S	N	S
เมืองสุโขทัย	14	3	95	8	196	8	1,088	22
กงไกรลาศ	14	3	89	7	196	8	1,160	23
คีรีมาศ	9	2	54	4	126	5	663	13
ทุ่งเสลี่ยม	7	1	43	3	98	4	504	10
บ้านด่านลานหอย	9	2	44	4	126	5	654	13
ศรีสัชนาลัย	35	7	219	18	490	20	2,711	54
ศรีสำโรง	21	4	145	12	294	9	1,623	32
สวรรคโลก	26	5	209	17	364	15	1,920	38
ศรีนคร	4	1	35	3	56	3	420	8
รวม	139	28	933	75	1,945	80	10,743	215

N = ประชากร S = กลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามปัญหาการรวมโรงเรียนประถมศึกษานขนาดเล็ก แบ่งออกเป็น 2 ฉบับ แต่ละฉบับมี 2 ตอน ดังนี้

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน เกี่ยวกับปัญหาด้านการดำเนินงาน แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบ และเติมข้อความ เกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าเป็นตัวเลข (Numerical Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการรวมโรงเรียนขนาดเล็ก

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อสอบถามปัญหาอื่น ๆ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการรวมโรงเรียนขนาดเล็ก

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน เกี่ยวกับปัญหาค้านชุมชน แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามให้เลือกตอบ และเติมข้อความ เกี่ยวกับรายละเอียดของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าเป็นตัวเลข (Numerical Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด เกี่ยวกับปัญหาชุมชนในการรวมโรงเรียนขนาดเล็ก

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อสอบถามปัญหาอื่นๆ และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการรวมโรงเรียนขนาดเล็ก

การสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สัมภาษณ์ และให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกรอกแบบสอบถามปัญหาเบื้องต้น เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดหัวข้อคำถาม
3. สร้างแบบสอบถาม
4. ให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง
5. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณารูปแบบ ความครอบคลุมของเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ที่จะสอบถาม ทัศนความเหมาะสมของข้อความ ความชัดเจน ของภาษา พร้อมทั้งให้แนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถาม จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย ซึ่ง ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย
  - 5.1 นายอนุสรณ์ ยกให้ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย และ อาจารย์พิเศษวิชากฎหมายการศึกษา ศูนย์วิทยบริการ มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดสุโขทัย
  - 5.2 นายสุรินทร์ แก้วมณี ผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย
  - 5.3 นายสิริชัย สร้อยเพชรเกษม ศึกษานิเทศก์ 8 หัวหน้าฝ่ายพัฒนางานวิชาการ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย
  - 5.4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ค.ร.สรรค์ วรอินทร์ ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐาน วิชาศึกษาศาสตร์ สำนักงานสถาบันราชภัฏ
  - 5.5 ผศ.พวงทอง ไสยวรรณ คณบดี คณะ ครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ พิบูลสงคราม พิษณุโลก

6. ให้ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินความเหมาะสม และความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อ โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ให้คะแนน	+ 1 คะแนน	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดตรงจุดมุ่งหมายที่กำหนด
ให้คะแนน	0 คะแนน	ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดตรงจุดมุ่งหมายที่กำหนด
ให้คะแนน	- 1 คะแนน	ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดไม่ตรงจุดมุ่งหมายที่กำหนด

จากนั้นจึงรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด มาหาค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามตามวิธีการของโรเวนเนลลี และแฮมเบิลตัน (Rovennelli and Hambleton) โดยใช้เกณฑ์ในการพิจารณาค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2531 : 170-171) ดังนี้

ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน มีจำนวน 23 ข้อคำถาม คัดเลือกแล้วคงเหลือ 22 ข้อ

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน มีจำนวน 23 ข้อคำถาม คัดเลือกแล้วใช้ได้ทั้ง 23 ข้อคำถาม

7. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

8. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) เก็บข้อมูลกับผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอปง จังหวัดพะเยา จำนวน 40 ฉบับ เพื่อหาคุณภาพ ด้านความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach α - Coefficient) ได้ความเชื่อมั่น $\alpha = 0.97$ และ 0.96 ตามลำดับ แสดงว่าแบบสอบถามมีความเที่ยงสูง

9. นำแบบสอบถามที่ได้คุณภาพแล้ว ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อขอหนังสือจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อขออนุญาต ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

2. นำหนังสืออนุญาตจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดสุโขทัย ไปขอความอนุเคราะห์ผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน คอบแบบสอบ พร้อมทั้งนัดวัน เวลาในการเก็บ แบบสอบถามคืน

3. ขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน นำแบบสอบถามไปให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครองนักเรียน คอบแบบสอบถาม และรวบรวมแบบสอบถามคืน ภายในระยะเวลาที่กำหนด

4. ผู้วิจัย ติดตาม และเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน ด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ กลับคืนมา จำนวน 369 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.71 ดังนี้

ตาราง 4 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน คิดเป็นร้อยละ

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ได้รับกลับคืน	คิดเป็นร้อยละ
1. ผู้บริหาร โรงเรียน	28	28	100
2. ครูผู้สอน	75	73	97.33
3. คณะกรรมการประมศศึกษา ขั้นพื้นฐาน	80	58	72.50
4. ผู้ปกครองนักเรียน	215	210	97.67
รวม	398	369	92.71

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ดังนี้

- วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงาน และปัญหาชุมชน ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- เปรียบเทียบปัญหาของผู้บริหาร โรงเรียน กับครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กับผู้ปกครองนักเรียน โดยใช้ t -test แบบ Independent Samples
- สำหรับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด(Open Ended) ใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็น